

Avdelningen för forskning, innovation och affärsutveckling

Pilot och demonstration 2025-1

Du som vill demonstrera en innovativ lösning som kan bidra till ett fossilfritt energisystem är välkommen att söka stöd för större pilot- eller demonstrationsprojekt. Lösningen ska kunna kommersialiseras eller bidra till en systemförändring.

Innehåll

1	Om utlysningen	3
2	Viktiga datum	6
3	Vem kan söka?	6
4	Hur bedömer vi din ansökan?	6
5	Detta ska finnas med i ansökan	6
6	Så här ansöker du	8
7	Så mycket stöd kan du få	8
8	Vad händer efter att du lämnat in ansökan?	9
9	Utlisningen är en del av programmet Pilot och demonstration	11
10	Om du har frågor	11
	Bilaga 1. Vad och hur stor andel av projektets kostnader kan du få stöd för?	13
	Bilaga 2. Allmänna villkor för stöd	20

1 Om utlysningen

Utlysningen vänder sig till dig som vill demonstrera en innovativ lösning som kan kommersialiseras eller förändra ett system. Syftet med demonstrationen ska vara att accelerera energi- och klimatomställningen. I denna utlysning kan vi ge stöd till innovativa lösningar som demonstreras i en relevant miljö.

Utlysningen genomförs inom ramen av programmet Pilot- och demonstration. Programmet ger stöd till lösningar som kan accelerera omställningen för att nå energi- och klimatmålen genom att öka förutsättningarna för att innovativa lösningar ska kunna etableras på marknaden. Lösningarna ska bidra till en hållbar ekologisk, ekonomisk och social utveckling samt ett robust energisystem.

1.1 Vad kännetecknar ett innovativt pilot- och demonstrationsprojekt

Programmet Pilot och demonstration tar sikte på omställning av energisystemen, inom olika utmaningsområden. Dessa inkluderar utmaningar inom alla samhällsområden och sektorer som kan bidra till omställningen, till exempel inom industrin, transport, bioenergi, elproduktion, elsystem och bebyggelse. Insatserna riktar sig till alla former av produkt-, produktions- och systemlösningar med relevant mognadsgrad och skala lämpligt för pilot eller demonstration. Detta innefattar även tjänster och processer som behövs för energi- och klimatomställningen.

Projekt ska vara inom något av följande kategorier, alternativt en kombination av dessa:

- **Produkt-, tjänst- eller prototypdemonstrationer** – projekt som syftar till att demonstrera innovativa produkter eller tjänster. Projekt kan innefatta demonstrationer av en del av eller hela funktionen för produkten eller tjänsten.
- **Produktionsdemonstration** – projekt som syftar till att demonstrera en innovativ tillverkningslina eller produktionsprocess med förmåga att producera en produkt eller tjänst. Här ingår pilotproduktionsanläggningar, samt att utveckla tillverkningsprocesser och demonstrera tillverkning i industriell skala.
- **Systemdemonstration** – projekt som syftar till att demonstrera vad som behöver förändras för att uppnå en systemförändring. En systemdemonstration kan vara att testa en innovativ kombination av lösningar i verklig miljö. Det kan göras genom att ta hänsyn till alla aspekter som krävs för att för att verifiera en systemlösning. Systemdemonstrationer utformas och genomförs med ett tydligt systemperspektiv genom att adressera flera dimensioner av systeminnovation, till exempel:
 - Teknik, produkter och processer
 - Affärsmodeller, investeringar och upphandling

- Policy och regelverk
- Beteende, kultur och värderingar

Kommersialiseringspotential behöver inte vara i fokus för systemdemonstrationer.

Vad är inte ett stödbart projekt?

- Ett projekt som bedöms vara en rutinmässig förbättring av befintliga produkter, produktionslinjer, tillverkningsprocesser, tjänster och annan pågående verksamhet
- En lösning som har uppnått RL 9, dvs redan etablerat på marknaden.

1.2 Stödberättigade kostnader

Utlysningen riktar sig till större pilot- och demonstrationsprojekt där de totala stödberättigade kostnaderna ska vara minst 10 000 000 kronor. Lösningen ska på relativt kort sikt ha potential att etableras på marknaden eller bidra till en systemändring. Det är därför viktigt att de parter som ska driva lösningen mot implementering har huvuddelen av projektets stödberättigade kostnader. Följande gäller för andelen av kostnader som ska uppgå hos företag/offentlig sektor:

- För en produkt-, tjänst-, prototyp- och produktionsdemonstration ska deltagande företag stå för minst 85% av projektets totala stödberättigade kostnader.
- För ett systemdemonstrationsprojekt ska deltagande företag och offentlig sektor sammanlagt stå för minst 50 procent av de stödberättigande kostnaderna.

1.3 Lösningen ska ha uppnått en mognadsgrad lämplig för större pilot- och demonstrationsprojekt

Programmets inriktning är att stödja lösningar som har uppnått en tillräckligt hög mognadsgrad (så kallad Readiness Level, RL) för demonstration i relevant miljö. Lösningen ska vid ansökningstillfället ha slutfört aktiviteter som minst beskrivs och kännetecknas av steg RL 5, se Tabell 1 nedan.

Viktigt att tänka på avseende mognadsgrad

För bedömningen av mognadsgrad är det viktigt att ni lämnar in underlag i ansökan som styrker den nuvarande mognadsgraden för er lösning, till exempel:

- Resultat från tidigare projekt eller tester
- Tredjepartsverifiering
- Resultat från simulering/beräkningar

OBS - Om ni har ett pågående projekt där resultaten ska ligga som grund till det projektet som ansökan gäller ska resultaten från det pågående projektet kunna redovisas i ansökan. Projektet behöver inte vara officiellt avslutat men **resultat**

och slutsatser måste kunna redovisas och styrkas i samband med att ansökan lämnas in.

Tabell 1 Exempel på kännetecken för mognadsgraderna

	Nivå	Beskrivning/kännetecken
Grundforskning	RL 1	Basforskning. Principer finns antagna men experimentella belägg saknas.
	RL2	Lösning finns formulerad. Grundläggande principer studeras. Både koncept och applikationer finns definierade.
Industriell forskning	RL3	Experimentella belägg finns. De första laborietester är gjorda.
	RL4	Lösningen bekräftad i lab. Småskaliga prototyper konstruerade i labb finns. Även konceptets relation till andra system har bestämts.
	RL5	Lösningen validerad i relevant miljö. Lösningen är testad i verklighetsliknande förhållanden. Systemets livskraft är verifierad.
Experimentell utveckling	RL6	Lösningen demonstrerad i relevant miljö. Prototypsystem testade i avsedd miljö och med avsedd prestanda.
	RL7	Systemprototyp demonstrerad i avsedd operationell miljö i för-kommersiell skala. Demonstration av prototyp i driftsmiljö.
	RL8	Systemet komplett, bekräftat och färdigutvecklat. Funktionen har verifierats i förväntade driftsförhållanden.
Införande	RL 9	Lösningen beprövad och visat sig fungera. Fullt gångbar applikation och lösningen tillgänglig för användarna.

Ytterligare om kännetecken för definition av RL 5

Validerad: En validering innebär att lösningen har genomgått och klarat av tester och utvärdering som bekräftar att den fungerar enligt dess avsedda specifikationer och krav.

Relevant miljö: Testmiljön simulerar på ett realistiskt sätt de förhållanden och scenarier där lösningen förväntas användas när den är fullt utvecklad. Detta kan bland annat innefatta fysiska, operativa och miljömässiga förhållanden som lösningen kommer att möta i verklig användning.

Verklighetsliknande förhållanden: Tester av lösningen har genomförts under förhållanden som efterliknar de verkliga situationerna där lösningen kommer att användas. Detta inkluderar aspekter som klimatförhållanden, användningsintensitet, interaktion med andra system, och användarbeteende.

2 Viktiga datum

Tidplan för inlämning av ansökan finns i tabellen nedan.

Sista dag för ansökan	Projektstart	Projektet avslutas senast	Beslut planeras tidigast
5 februari 2025	15 augusti 2025 – 15 oktober 2025	31 december 2029	juni 2025

Vi planerar för att hålla denna utlysning två gånger per år och nästa utlysningssomgång förväntas öppna juni 2025 och stänga augusti/september 2025.

Mina sidor öppnar för ansökningar den 11 december 2024. På Mina sidor heter utlysningen ”**Pilot och demonstration 2025-1**”.

3 Vem kan söka?

Då utlysningen vänder sig till projekt som avser att kommersialisera en lösning men även till de som vill demonstrera en systemlösning där det kommersiella fokuset inte är lika starkt vänder dessa två spår sig till olika målgrupper.

För projekt som har kommersialisering som fokus ska dessa vara drivna av företag. Vi välkomnar alla storlekar av företag (aktiebolag) att söka.

För systemdemonstrationer som inte har starkt fokus på kommersialisering kan flera olika typer av aktörer vara de som driver projektet. Det kan till exempel vara:

- företag
- kommuner och andra offentliga organisationer
- forskningsorganisationer: Universitet och högskolors samhällsvetenskapliga, humanistiska, tekniska och naturvetenskapliga discipliner, forskningsinstitut samt andra forskningsorganisationer
- civilsamhällesorganisationer

4 Hur bedömer vi din ansökan?

Mognadsgrad (ja/nej)

- Lösningen har slutfört aktiviteter som beskrivs och kännetecknas av steg RL 5, eller motsvarande mognadsgrad, och syftet med projektet är att vid projektslut ha genomgått aktiviteter som beskrivs och kännetecknas av steg RL6 till RL8, eller motsvarande (se Tabell 1).

Potential för energi- och klimatomställning (viktas till 30 procent)

- I vilken grad kan lösningen bidra till utvecklingen mot ett hållbart energisystem samt bidra till klimatmålen? Detta kan ske genom exempelvis effektivare resurs- och energianvändning, energieffektivisering,

möjliggörande av flexibilitet i energianvändningen, ökad försörjningstrygghet eller ökad tillförsel av fossilfri energi.

- I vilken grad bidrar projektet till lösningens utveckling?

Marknadspotential och nyttiggörande (viktas till 20 procent)

För produkt-, tjänst-, prototyp- och produktionsdemonstrationer:

- I vilken utsträckning uppnås en tydlig och konkret kundnytta jämfört med dagens bästa lösningar som skapar utrymme för en realistisk och lönsam affärsmodell?
- I vilken utsträckning bedöms den aktuella lösningen kunna nå en storskalig marknadsspridning och bidra till arbetstillfällen i Sverige och/eller exportintäkter till Sverige?
- I vilken utsträckning beskrivs marknad med avseende på nuvarande konkurrens, starka trender, troliga förändringar och risk för kommande konkurrens, substitut och regelförändringar?

För systemdemonstrationer:

- I vilken grad kan lösningen skalas upp, tillämpas och spridas vidare, och kunna ge betydande effekt i energisystemet?
- I vilken omfattning finns en plan för spridning av resultaten genom exempelvis kunskapsuppbyggnad, publikationer, kommunikationsinsatser?

Innovationshöjd eller nyhetsvärde (viktas till 20 procent)

- I vilken grad innefattar lösningen en ny idé eller innovation?

Projektets genomförbarhet (viktas till 20 procent)

- I vilken grad är målen med projektet mätbara, konkreta, väldefinierade och rimligt ambitiösa?
- I vilken grad är förslaget till arbetsplan konkret och tidsmässigt realistiskt?
- I vilken grad är budgeten rimlig i förhållande till de tänkta insatserna och målen?
- I vilken grad anses projektet ha relevant kompetens och tillräckliga finansiella resurser för att genomföra satsningen?
- I vilken grad deltar relevanta kravställare som kan kommersialisera eller nyttiggöra resultatet?

Jämställdhet (viktas till 10 procent)

- I vilken grad redogör sökanden på ett tydligt sätt om köns- och genusperspektivet är relevant att inkludera respektive inte inkludera i projektet?
- I vilken grad är köns- och genusperspektivet inarbetat i projektförslaget, när så är relevant för projektet/syftet?
- I vilken grad beaktar sökande jämställdheten vid projektgruppens sammansättning, arbetsfördelning och arbetsvillkor?

5 Detta ska finnas med i ansökan

För att ansökan ska vara komplett ska ansökningsblanketten fyllas i och följande handlingar biläggas:

- En avsiktsförklaring från en namngiven kravställande kund, exempelvis ett LOI (Letter of Intent).
- Den obligatoriska bilagan *Ytterligare ansökningsfrågor – Pilot och demonstrationsprojekt* till din ansökan. Mallen till bilagan finns att ladda ner på utlysningssidan.
- Projektledarens och andra nyckelpersoners CV sammanfogat i en bilaga.

Tips - För att tydliggöra lösningens unicitet och fördelar i förhållande till dagens bästa lösningar bör ansökan innehålla en omvärldsanalys där konkurrenter och forskningsfronten beskrivs. En sammanfattning av omvärldsanalysen skrivs in i den obligatoriska bilagan *Ytterligare ansökningsfrågor – Pilot och demonstrationsprojekt* under avsnitt 3c.

OBS – Komplettering kan inte göras efter sista ansökningsdag. Endast kompletta ansökningar kan ligga till grund för ett beviljande.

Var noga när du skriver din ansökan och bifoga relevant material. Läs mer om hur du fyller i ansökan i **Manual för att ansöka om och hantera stöd till forskning och innovation via Mina sidor** ([Manual för forskningsansökningar via Mina sidor](#))

6 Så här ansöker du

Inlämning av komplett ansökan stänger onsdagen 5 februari 2025 kl. 23.59.

Vi lämnar support fram till kl. 16.00 stängningsdagen. Det finns möjlighet att boka in ett möte med Energimyndigheten för frågor kring ansökningsförfarandet och utlysningens ramar. Boka en tid via utlysningssidan.

I ansökan beskriver du ditt fullständiga projektförslag i ett ansökningsformulär. Den kompletta ansökan inklusive bilagor ligger sedan till grund för bedömningen om projektet ska beviljas stöd eller inte.

- Använd e-tjänsten ”Finansiering av forskning och innovation” på **Mina sidor** för att skriva din ansökan (<https://minasidor.energimyndigheten.se>)
- Börja med att ansöka om **behörighet att få företräda koordinatorn**, det vill säga den organisation som ska samordna projektet, som ska ta emot stödet från Energimyndigheten och som ska vidarebefordra stöd till de eventuellt övriga stödmottagare som deltar i projektet. **Ansök om behörighet i god tid**, eftersom det kan ta ett par dagar att få

behörigheten. Du får ett mejl när er ansökan om behörighet har godkänts.

- När du har fått behörighet till e-tjänsten har du tillgång till formuläret ”Ansökan om finansiering av forskning och innovation”. I formuläret väljer du ”**Pilot och demonstration 2025-1**”.

7 Så mycket stöd kan du få

Hur stor andel av kostnaderna varje projektpart kan få stöd för beror bland annat på:

- hur stora stödberättigande kostnader som projektparten har
- om projektparten är ett företag eller bedriver icke-ekonomisk verksamhet
- om projektparten är ett litet eller medelstort företag (SMF)

Alla kostnader i projektet ska vara faktiska och reviderbara vilket innebär att de ska särredovisas i bokföring.

7.1 Stödandel

Stödandelen är andelen av en projektparts stödberättigande kostnader som stödet från Energimyndigheten täcker. I Tabell 2 nedan anges det maximala stödet som ges i utlysningen för olika organisationer samt för kostnader som avser forsknings- och utvecklingsprojekt eller kommersialiseringsfrämjande aktiviteter. För krav på hela projektet se också punkt 1.2.

Tabell 2 – Maximal stödandel av stödberättigade kostnader i utlysningen

	Forskning- och utveckling	Kommersialisering
Små företag	45 %	45 %
Medelstora företag	35 %	35 %
Stora företag	25 %	
Kommuner och andra offentliga organisationer	50 %	
Forskningsorganisation	100 %	

Stöd till forskning- och utveckling

Stödet till företag för forskning- och utveckling beviljas enligt 15 § 2p. förordning (2014:520) med instruktion för Statens energimyndighet samt 12 § förordning (2008:761) om statligt stöd till forskning och utveckling samt innovation inom energiområdet.

Stöd till forskningsorganisationer, kommuner och andra offentliga organisationer beviljas enligt 15 § 3 p. förordning (2014:520) med instruktion för Statens energimyndighet.

Stöd till kommersialiseringsfrämjande aktiviteter

Stöd till kommersialiseringsfrämjande aktiviteter beviljas endast till små och medelstora företag. **Maximalt stödgrundande kostnader för kommersialiseringsaktiviteter är i denna utlysning 2 000 000 kr per projekt.**

Dessa aktiviteter ska redovisas i ett eget arbetspaket och kan till exempel vara:

- Framtagande eller utveckling av affärsplan och marknadsstrategi
- Affärsutveckling med fokus på jämställdhet och köns- och genusperspektiv i innovationen
- Planering och genomförande av inledande marknadsinsatser
- Förberedelser inför en internationalisering
- Marknadsundersökningar och mässor
- Förberedande underlag inför nästkommande investeringar
- Finansieringsstrategi samt finansieringsplan
- Arbete med strategi för immateriella tillgångar (IP-strategi).
- Arbete med framtagande av patentansökningar, varumärkesansökningar, designskydd (gäller dock inte årsavgifter till Patent- och registreringsverket).
- Andra innovationsrådgivningstjänster, så som rådgivning kopplat till relevanta standarder, avtal och föreskrifter
- Aktiviteter för affärsutveckling, arbete med IP (Intellectual Property).

Stödet beviljas enligt följande stödgrunder:

- Stöd av mindre betydelse (så kallat de minimis-stöd) enligt 2 § andra punkten i förordningen (2008:761) om statligt stöd till forskning, utveckling och innovation inom energiområdet.
- Startstöd till nystartade företag enligt 10 § i förordningen (2008:761) om statligt stöd till forskning, utveckling och innovation inom energiområdet.
- Innovationsstöd till små och medelstora företag enligt 15 § förordningen (2008:761) om statligt stöd till forskning, utveckling och innovation inom energiområdet.

Företagens storlek

Företagens storlek bestäms enligt reglerna i bilaga I till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Reglerna beskrivs även i kommissionens Användarhandledning om definitionen av SMF-företag. Läs mer om detta i [Bilaga 1](#) avsnitt Stödets storlek beror på företagets storlek.

För utförligare information om stödnivåer, stödberättigande kostnader och typ av verksamhet se [Bilaga 1](#) och [Bilaga 2](#).

8 Vad händer efter att du lämnat in ansökan?

Det är den version av ansökan som du skickat in före utlysningens stängningsdatum som ligger till grund för Energimyndighetens bedömning.

Inkomna ansökningar granskas och bedöms i ett antal steg:

1. Granskning av om ansökan är komplett och om alla formella krav är uppfyllda innan ansökan lämnas för bedömning.
2. Ansökan bedöms av minst tre sakkunniga. Det är den version av ansökan som du lämnat in före utlysningens stängning som bedöms. Energimyndigheten kan komma att begära att du kompletterar ansökan om vi finner skäl för det. De sakkunniga agerar rådgivande till Energimyndigheten. Bedömningsmöte?
3. Energimyndigheten gör en sammanvägning och slutgiltig bedömning av ansökningarna.

För att bedöma stödmottagande organisations resurser och förmåga att finansiera sin del av projektet samt förvalta bidragsmedlen gör Energimyndigheten en kreditupplysning. Energimyndigheten kan även komma att göra en kreditupplysning på sökandes styrelse samt ägare samt på andra aktörer i projektet, till exempel samarbetspartners.

Energimyndigheten fattar därefter beslut om er ansökan. När beslut har fattats meddelas du och kan ta del av det fullständiga beslutet via Mina sidor

Kommunikation under handläggningen av din ansökan kommer främst att ske genom Mina sidor.

Utbetalning av stödet sker enligt den utbetalningsplan som finns i beslutet. För mer information om utbetalning, se Allmänna villkor för stöd ([Bilaga 2](#)).

9 Utlysningen är en del av programmet Pilot och demonstration

Sverige har goda förutsättningar att bli ledande i omställningen till ett hållbart energisystem. För att lyckas med det är pilot- och demonstrationer av innovationer ofta avgörande för att de ska implementeras och nå ut på marknaden. Programmet och utlysningen ska också öka förutsättningarna för att lösningar ska kunna göra insteg på marknaden, skalas upp och spridas. Det leder till nya affärsmöjligheter och exportmöjligheter som stärker industrin och samhället i omställningen till ett hållbart energisystem samt bidra till energi- och klimatmålen.

Programmet Pilot och demonstration verkar för att ta innovationer från forskning till marknad. Programmet bidrar till ett hållbart energisystem genom att öka

förutsättningarna för att innovativa lösningar ska göra insteg på marknaden, skalas upp och spridas för en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling, en effektiv energianvändning samt en trygg och uthållig energitillförsel. Projekten inom programmet ska, på ett tydligt sätt, bidra till utvecklingen mot ett ekonomiskt och ekologiskt hållbart energisystem med fokus på områden som har förutsättningar för tillväxt och export. Kommersialisering av nya lösningar, produkter och tjänster står i fokus för programmet vilket innebär att kravställare på ett tydligt sätt kopplas till projekten.

[Länk till webbsidan för programmet Pilo och demo](#)

10 Om du har frågor

Om du har frågor så når du oss genom att mejla till pod@energimyndigheten.se

Bilaga 1. Vad och hur stor andel av projektets kostnader kan du få stöd för?

Stöd till aktörer som bedriver icke-ekonomisk verksamhet

Projektparter som inte bedriver ekonomisk verksamhet (såsom exempelvis universitet, högskolor, kommuner och forskningsinstitut, i den utsträckning arbetet bedrivs inom den icke-ekonomiska verksamheten) kan få stöd med upp till 100 procent av projektpartens stödberättigande kostnader i projektet. Stöd till aktörer som bedriver icke-ekonomisk verksamhet beviljas enligt 15 § 3 p. förordning (2014:520) med instruktion för Statens energimyndighet.

Regler gällande stödberättigande indirekta kostnader återfinns i ”Bilaga 2 Allmänna villkor för stöd” under rubrik 3 § Stödberättigande kostnader.

Stöd till företag

Stöd till forsknings- och utvecklingsprojekt

Stöd för forsknings- och utvecklingsprojekt lämnas till företag enligt 12 § förordningen (2008:761) om statligt stöd till forskning, utveckling och innovation inom energiområdet. För att kunna erhålla stöd måste företag uppfylla villkoren i artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Som företag betraktas varje enhet, oberoende av juridisk form, som bedriver ekonomisk verksamhet. Med ekonomisk verksamhet avses att tillhandahålla varor eller tjänster på en marknad. Som företag anses således sådana enheter som utövar ett hantverk eller annan verksamhet enskilt eller inom familjen, personsammanslutningar eller föreningar som bedriver en regelbunden ekonomisk verksamhet.

Hur stor andel av ett företags stödberättigande kostnader (den så kallade stödnivån) som stödet från Energimyndigheten får täcka bestäms av artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Stödnivån bestäms bland annat dels utifrån vilken forskningskategori som de olika forsknings- och utvecklingsaktiviteterna i projektet anses motsvara, dels utifrån storleken på företaget som ska ta emot stödet. Företagets storlek bestäms enligt reglerna i bilaga I till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Reglerna beskrivs även i kommissionens Användarhandledning om definitionen av SMF-företag.

Stödmottagare som är företag (stödmottagare som bedriver ekonomisk verksamhet) kan inte få stöd för indirekta kostnader. Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, om projektet genomförs i den ekonomiska verksamheten.

Stödberättigande kostnader

Följande kostnader är stödberättigande om projektaktiviteterna som du söker stöd för utgör forskning eller utveckling enligt artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014:

- a) Personalkostnader: forskare, tekniker och annan stödpersonal i den omfattning som de arbetar med projektet.
- b) Kostnader för instrument och utrustning i den utsträckning och under den tid som de används för projektet. Om instrumenten och utrustningen inte används under projektets hela livscykel anses endast de avskrivningskostnader som motsvarar forskningsprojektets livscykel, beräknade på grundval av allmänt accepterade redovisningsprinciper, vara stödberättigande.
- c) Kostnader för byggnader och mark i den utsträckning och under den tid som de används för projektet. När det gäller byggnader anses endast de avskrivningskostnader som motsvarar forskningsprojektets livscykel, beräknade på grundval av allmänt accepterade redovisningsprinciper, vara stödberättigande. För mark är kostnader för överlåtelse på affärsmässiga villkor eller faktiska kapitalkostnader stödberättigande.
- d) Kostnader för kontraktsforskning, kunskap och patent som köps eller hyrs in från externa källor på marknadsmässiga villkor, samt kostnader för konsulttjänster och motsvarande tjänster som används uteslutande för forskningsverksamheten.
- e) Andra allmänna omkostnader och andra driftskostnader, inklusive kostnader för materiel, förrådsartiklar och liknande produkter, som uppkommit som direkt följd av ett projekt.

Projektaktiviteterna delas in i forskningskategorier

Den maximala stödnivån som ett företag kan få beror på vilken forskningskategori som aktiviteterna i projektet anses motsvara. Aktiviteterna i projektet kan även anses motsvara flera olika forskningskategorier. De maximalt tillåtna stödnivåerna som ett företag kan få för forsknings- och utvecklingsprojekt framgår av artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. I Tabell 1 nedan beskrivs de olika forskningskategorierna. Av Tabell 3 framgår sedan de maximala stödnivåerna.

Tabell 3. Klassning av forskningsaktiviteter i forskning och utvecklingsprojekt

Genomförbarhetsstudie	utvärdering och analys av potentialen för ett projekt som syftar till att stödja beslutsprocessen genom att objektivt och rationellt avslöja projektets starka och svaga sidor, möjligheter och risker samt att identifiera de resurser som krävs för att genomföra det, och slutligen utsikterna för att projektet blir en framgång.
Grundforskning	experimentellt eller teoretiskt arbete som i första hand syftar till att förvärva ny kunskap om de grundläggande orsakerna till fenomen och iakttagbara fakta, och som inte syftar till någon direkt kommersiell tillämpning eller användning.
Industriell forskning	planerad forskning eller kritisk analys, som syftar till att förvärva ny kunskap och nya färdigheter för att utveckla nya produkter, processer eller tjänster, eller för att markant förbättra befintliga produkter, processer eller tjänster. Detta inbegriper skapandet av komponenter som utgör delar av komplexa system, och kan inbegripa byggande av prototyper i laboratoriemiljö eller i en miljö med simulerade gränssnitt till befintliga system och till pilotverksamhet, om detta är nödvändigt för den industriella forskningen, särskilt för allmän teknikvalidering.

Experimentell utveckling

att förvärva, kombinera, forma och använda befintliga vetenskapliga, tekniska, näringslivsmässiga och andra relevanta kunskaper och färdigheter med syftet att utarbeta nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster. Detta kan också innebära t.ex. verksamheter som syftar till konceptuell definition, planering och dokumentation av nya produkter, processer eller tjänster.

Experimentell utveckling kan innebära utformning av prototyper, demonstration, pilotarbete, testning och validering av nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster i miljöer som motsvarar realistiska driftsförhållanden, där det primära syftet är att göra ytterligare tekniska förbättringar på de produkter, processer eller tjänster som ännu inte är fasta. Detta kan omfatta utveckling av en kommersiellt användbar prototyp eller ett pilotarbete som med nödvändighet är den slutliga kommersiella produkten och som är alltför dyr att producera för att endast användas för demonstration och utvärdering.

Experimentell utveckling inbegriper inte rutinmässiga eller återkommande ändringar av befintliga varor, tillverkningsmetoder, tillverkningsprocesser, tjänster eller andra pågående verksamheter även om dessa ändringar kan innebära förbättringar.

Observera att om företaget som Energimyndigheten beviljar stöd till har fått eller får finansiering till projektet i form av annat offentligt stöd (såsom annat statligt, regionalt eller kommunalt stöd), måste man ta hänsyn till detta stöd vid uträkning av hur stort stöd som företaget kan få från Energimyndigheten. Enligt EU:s statsstödsregler får det *sammanlagda* offentliga stödet som företaget beviljats för samma stödberättigande kostnader inte överskrida de maximala stödnivåerna som anges i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Stödets storlek beror på företagets storlek

Den maximala stödnivån som ett företag kan få för forsknings- och utvecklingsprojekt beror också på företagets storlek. Om sökanden är ett litet eller medelstort företag får stödnivån höjas med 20 respektive 10 procentenheter, vilket framgår av artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Företagens storlek bestäms enligt reglerna i bilaga I till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Reglerna beskrivs även i kommissionens Användarhandledning om definitionen av SMF-företag.

Vid bedömning av ett företags storlek måste man ta hänsyn till antalet anställda, årsomsättning och balansomslutning samt till företagets eventuella förbindelser till andra företag. För att kunna räknas som ett litet företag krävs det dels att företaget har färre än 50 anställda och dels att *antingen* företagets årsomsättning *eller* balansomslutning inte överstiger 10 miljoner euro per år. För att kunna räknas som ett medelstort företag krävs dels att företaget har färre än 250 anställda och dels att företagets årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro *eller* att företagets balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro (se nedan). Detta framgår av artikel 2 i bilaga I till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Tabell 4. Definition av företagens storlek

Storlek	Antal anställda*	Årsomsättning eller balansomslutning**
Småföretag	< 50	≤ 10 milj. €
Medelstora företag	< 250	≤ 50 milj. € resp. ≤ 43 milj. €
Stora företag	≥ 250	> 50 milj. € resp. > 43 milj. €

*) Med anställda avses inte bara löntagare utan även ägare som arbetar i företaget utan att vara anställda och konsulter som befinner sig i en beroendeställning till företaget.

***) Uppgifter från det senast godkända räkenskapsåret beaktas. För att ett tröskelvärde ska anses passerat ska företaget ha haft högre eller lägre värden under två år i rad.

Även företagets relation till andra företag påverkar bedömningen av företagets storlek. Av betydelse är främst företagets ägare och graden av kontroll som andra företag utövar över företaget. Hur ägarförhållanden och graden av kontroll påverkar bedömningen av företagets storlek beskrivs närmare i artikel 3 i bilaga I till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 samt i kommissionens Användarhandledning om definitionen av SMF-företag.

I tabellen nedan framgår den maximala stödnivån som kan lämnas till aktörer för forsknings- och utvecklingsprojekt.

Tabell 5. Översikt maximala stödnivåer

Typ av forskning och utveckling	Små företag	Medelstora företag	Stora företag	Icke-ekonomisk verksamhet*
Genomförbarhetsstudie	70 %	60 %	50 %	100 %
Grundforskning	100 %	100 %	100 %	100 %
Industriell forskning	70 %	60 %	50 %	100 %
Experimentell utveckling	45 %	35 %	25 %	100 %

*) Till exempel universitet och forskningsinstitut.

Stöd av mindre betydelse

Energimyndigheten kan lämna så kallat stöd av mindre betydelse (så kallat de minimis-stöd) enligt 2 § andra punkten i förordningen (2008:761). För att stöd av mindre betydelse ska kunna lämnas, behöver det sökande företaget uppfylla villkoren i kommissionens förordning (EU) 2023/2831 av den 13 december 2023 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse

Stöd av mindre betydelse kan som huvudregel lämnas upp till ett takbelopp motsvarande 300 000 euro under en period av tre beskattningsår, dvs. innevarande och två föregående beskattningsår.

För företag som utför godstransporter på väg för annans räkning gäller dock ett lägre takbelopp motsvarande 100 000 euro under samma treårsperiod, dvs. innevarande och två föregående beskattningsår. För dessa företag gäller också att stödet inte får användas för inköp av vägtransportfordon.

Takbeloppen avser bruttobelopp, dvs. belopp före avdrag för skatt eller andra avgifter. Observera också att om ditt företag ingår i en koncern, gäller takbeloppet för stöd av mindre betydelse som lämnats i Sverige till hela koncernen.

Stöd av mindre betydelse kan inte lämnas till företag som är verksamma inom fiske- och vattenbrukssektorn, och inte heller till företag som är verksamma inom primärproduktion av jordbruksprodukter. Stöd av mindre betydelse får inte heller lämnas till exportrelaterad verksamhet. Det innebär att stödet inte får vara direkt knutet till exporterade volymer, till upprättandet eller driften av ett distributionsnät eller till andra löpande utgifter som har samband med exportverksamhet.

Vid beräkning av hur mycket stöd av mindre betydelse ditt företag kan få, ska allt stöd av mindre betydelse som företaget har erhållit från olika offentliga stödgivare (stat, region eller kommun) under de tre senaste beskattningsåren räknas ihop. Företag som ansöker om stöd av mindre betydelse ska därför i samband med sin ansökan om stöd lämna in ett intyg till Energimyndigheten där företaget anger allt annat stöd av mindre betydelse som det har erhållit de tre senaste beskattningsåren.

Stöd till nystartade företag

Energimyndigheten kan lämna startstöd till nystartade företag enligt 10 § i förordningen (2008:761). För att startstöd ska kunna lämnas, behöver ditt företag uppfylla villkoren i artikel 22 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Villkoren som gäller för stöd enligt artikel 22 sammanfattas nedan.

Startstöd till nystartade företag kan lämnas till icke-börsnoterade små företag som inte är äldre än fem år. Femårsperioden räknas från företagets registrering. För företag som inte omfattas av registrering kan perioden anses börja löpa från den tidpunkt då företaget inlett sin ekonomiska verksamhet eller är skyldig att betala skatt för sin ekonomiska verksamhet. Att företaget inte får vara börsnoterat innebär att företaget inte får vara officiellt noterat på en fondbörs. Företaget får dock vara noterat på en alternativ handelsplattform. För att startstöd ska kunna lämnas, måste företaget dessutom uppfylla alla följande villkor:

- företaget har inte tagit över ett annat företags verksamhet
- företaget har ännu inte ha delat ut vinst, och
- företaget har inte bildats genom företagskoncentration.

Om företaget ingår i en koncern måste hela koncernen uppfylla villkoren. Stöd till nystartade företag får dock inte lämnas till företag som är verksamma inom primär jordbruksproduktion.

**Finansiering från andra organisationer än Energimyndigheten.
Samfinansiering.**

Energimyndighetens stöd till företag täcker ofta inte det sökande företags hela kostnad för de projektaktiviteter som företaget söker stöd för. När så är fallet, måste företaget antingen själv stå för den resterande kostnaden, eller hitta annan privat finansiering i form av kontanta medel.

Den delen av ditt företags stödberättigandekostnader som Energimyndigheten inte finansierar kallas för samfinansiering. Observera att någon annan aktör än ditt företag själv inte kan samfinansiera ditt företags kostnader genom s.k. egeninsatser (s.k. in-kind-insatser). Detta beror på att kostnaden för en egeninsats som utförs av en annan aktör inte uppstår hos ditt företag, utan hos den andra aktören. Kostnaden för den andra aktörens egeninsats är med andra ord inte en stödberättigande kostnad för ditt företag.

Observera också att om en annan aktör än ditt företag själv ska samfinansiera ditt företags kostnader, får sådan samfinansiering inte ske med offentliga (statliga regionala eller kommunala) medel. Detta beror på att det sammanlagda offentliga stödet för samma stödberättigande kostnader inte får överskrida de högsta tillåtna stödnivåer eller belopp som följer av tillämpliga EU-regler. Om ditt företag har sökt, erhållit eller planerar att söka stöd från en annan offentlig finansiär för samma kostnader som du ansöker stöd för från Energimyndigheten, måste du därför meddela det till Energimyndigheten. Detta är viktigt för att undvika att ditt företag senare kan bli återbetalningsskyldigt för beviljat stöd.

För det fall att ditt företag har sökt, erhållit eller planerar att söka stöd som förvaltas direkt av EU:s institutioner utan inblandning av svenska myndigheter (t.ex. program som Horisont Europa), måste du meddela även det till Energimyndigheten när du söker stöd av oss. Detta är viktigt för att undvika eventuell återbetalningsskyldighet, eftersom det sammanlagda stödet från EU:s institutioner och Energimyndigheten för samma stödberättigande kostnader inte får överskrida de högsta tillåtna stödnivåer eller belopp som följer av tillämpliga EU-regler.

Observera att Energimyndigheten kan komma att ställa högre krav på annan finansiering av stödmottagande företags kostnader än vad kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 kräver. Energimyndigheten kan även kräva annan finansiering av aktörer som bedriver icke-ekonomisk verksamhet som myndigheten beviljar stöd till mot 15 § 3 p. förordning (2014:520) med instruktion för Statens energimyndighet (såsom exempelvis universitet, högskolor, kommuner och forskningsinstitut, i den utsträckning arbetet bedrivs inom den icke-ekonomiska verksamheten).

Om en stödmottagare har tagit emot annat statligt stöd, såsom annat statligt, regionalt eller kommunalt stöd, ska detta stöd markeras som offentlig finansiering i ansökningsformuläret.

Internationella aktiviteter

Energimyndigheten är restriktiv med att ge forskningsmedel till aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige. Detta kan ske i undantagsfall om samtliga av nedanstående kriterier är uppfyllda:

- 1 Det kan styrkas att de aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige har en unik kompetens som inte finns hos aktörer i Sverige.
- 2 Projektet är väsentligt för att uppnå programmets mål.
- 3 Det kan ske en tydlig kunskapsöverföring till aktörer i Sverige.

Energimyndigheten kan neka finansiering till aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige även om samtliga av ovanstående kriterier anses vara uppfyllda.

Bilaga 2. Allmänna villkor för stöd

Dessa allmänna villkor för stöd gäller om inte annat framgår av Statens energimyndighets (Energimyndigheten) beslut om stöd.

Definitioner

Med *stödmottagare* avses i dessa villkor den organisation eller de organisationer som enligt Energimyndighetens beslut tar emot stöd från Energimyndigheten.

Vid projekt med flera deltagande organisationer avses med *projektpart* de organisationer som deltar i projektet (dock ej organisationer som utför konsultuppdrag för stödmottagarens räkning).

Med *koordinator* avses den projektpart som tar emot stödet från Energimyndigheten samt, vid projekt med flera projektparter, samordnar projektet och som i enlighet med Energimyndighetens beslut vidarebefordrar stöd till övriga stödmottagare som deltar i projektet.

1 § Allmänt

Stödet har beviljats för att finansiera genomförandet av det projekt som anges i Energimyndighetens beslut om stöd.

Stödmottagarna har rätt till beslutade medel endast om Energimyndigheten får de medel som behövs från regeringen.

Stödmottagaren ska finansiera den del av sina kostnader som inte täcks av stödet från Energimyndigheten med egna medel eller med medel från annan finansiär. Stödmottagaren ansvarar för finansiering av kostnadsökningar som uppstår under projekttiden.

Vid all presentation av projektet ska det anges att arbetet utförts med stöd från Energimyndigheten (namnet återges på engelska med Swedish Energy Agency).

2 § Koordinators och projektledarens åtaganden

Koordinator och projektledaren har följande åtaganden:

- Koordinator ska förvara samtlig dokumentation om eventuella särskilda villkor i projektet.
- Projektledaren ska under projekttiden rapportera enligt Energimyndighetens beslut och anvisningar i enlighet med 7 §.
- Projektledaren ska säkerställa att Energimyndigheten omedelbart underrättas om sådana omständigheter uppstår som framgår av 8 §.
- Projektledaren ska ansöka om ändringar i projektet i enlighet med 8 §.

Vid projekt med flera projektparter har koordinators och projektledare dessutom följande åtaganden, utöver vad som gäller för samtliga stödmottagare:

- Projektledaren ska ha behörighet att företräda alla stödmottagare avseende projektet i förhållande till Energimyndigheten.
- Koordinatören ska överföra Energimyndighetens stöd till övriga stödmottagare i enlighet med myndighetens beslut om stöd.
- Projektledaren ska på Energimyndighetens begäran styrka hur varje utbetalning har fördelats mellan de olika stödmottagarna.
- Projektledaren ska omgående till övriga stödmottagare vidarebefordra Energimyndighetens beslut, ändringsbeslut och annan för stödmottagare relevant information från Energimyndigheten.

3 § Stödberättigande kostnader

3.1 Allmänna krav

Med stödberättigande kostnader menas de kostnader som stödet från Energimyndigheten beräknas på. Vilka kostnader som är stödberättigande i ett projekt och hur stor andel av dessa kostnader som stödmottagaren kan få stöd för beror på vilka krav Energimyndigheten satt upp i den utlysning som ansökan skickats till, samt vilken stödgrund Energimyndigheten har fattat sitt beslut om stöd mot. Stödgrunden framgår av Energimyndighetens beslut.

För att en kostnad ska vara stödberättigande gäller dessa allmänna krav:

- Kostnaden ska vara skälig.
- Kostnaden ska ha uppkommit för genomförandet av projektet.
- Kostnaden ska vara faktisk och reviderbar, vilket innebär att den ska kunna återfinnas i stödmottagarens bokföring. En stödmottagare kan till exempel inte få stöd för arbete som utförs utan lön. Kostnaden får inte heller vara uppskattad.
- Kostnaden ska bäras av stödmottagaren, vilket innebär att en stödmottagare bara får ta upp sina egna bokförda kostnader.
- Kostnaden ska vara fastställd i enlighet med god redovisningssed.
- Kostnaden ska ha uppkommit i projektet och under den projekttid som framgår av beslutet. Kostnader som uppkommit före eller efter den i beslutet angivna projekttiden är inte stödberättigande.
- Kostnaden ska vara i enlighet med stödmottagarens interna policys och riktlinjer, särskilt med avseende på miljö- och klimatpåverkan, och vara avdragsgill enligt gällande skattelagstiftning inklusive Skatteverkets föreskrifter och allmänna råd.

I stödmottagarens bokföring ska projektkostnaderna vara redovisade på ett sådant sätt att de går att särskilja från stödmottagarens övriga transaktioner.

3.2 Särskilt om lönekostnader

Direkta kostnader för personal (bruttolön och lönebikostnad) ska redovisas som lönekostnader i den omfattning som dessa personer arbetar i projektet. Med lönebikostnader avses sociala avgifter enligt lag, obligatoriska pensionsavsättningar, obligatoriska försäkringar och avgifter samt

semesterersättning. Lönekostnaden ska vara reviderbar. Tidsredovisning ska kunna visas upp på begäran av Energimyndigheten.

3.3 Särskilt om indirekta kostnader

Indirekta kostnader (overhead-kostnader) är allmänna omkostnader som inte uppkommer som en omedelbar följd av projektet under projekttiden. Detta gäller till exempel löner och arvoden till personal som inte arbetar specifikt med projektet (såsom personal som arbetar med ekonomi eller administration som inte är projektspecifik), kontorsmaterial och IT-system.

Universitet och högskola får göra påslag för indirekta kostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar. Universitet och högskola behöver i sin bokföring bara särredovisa stödberättigande kostnader motsvarande bidragsbeloppet.

Följande organisationer får, när de deltar i projektet i sin icke-ekonomiska verksamhet, ta upp faktiska indirekta kostnader till ett belopp motsvarande högst 45 procent av sina stödberättigande lönekostnader:

- forskningsorganisationer som är
 - aktiebolag eller handelsbolag där staten direkt eller indirekt utövar ett rättsligt bestämmande inflytande, eller
 - stiftelser i vilka regeringen utser en eller flera styrelseledamöter
- statliga myndigheter (andra än universitet och högskolor) som enligt sin instruktion ska bedriva egen forskning,

Villkoret om högst 45 procent gäller förutsatt att organisationen genom regeringsbeslut får medel för att bedriva oberoende forskning. Om organisationen även bedriver ekonomisk verksamhet som exempelvis uppdragsforskning ska verksamheterna redovisas separat. Om organisationen deltar i projektet med sin ekonomiska verksamhet gäller villkoret i punkt 3 nedan.

Övriga projektparter får ta upp faktiska indirekta kostnader, dock högst med ett belopp som motsvarar 30 procent av sina stödberättigande lönekostnader.

3.4 Särskilt om konsultkostnader

Ersättning till personer som inte är anställda av en stödmottagare ska redovisas som köpta tjänster (konsultkostnader). Ersättning för köpta tjänster ska vara marknadsmässig. Projektpart får inom projektet inte vara underleverantör till annan projektpart.

Om den person som utför konsulttjänsten är anställd i stödmottagarens koncernföretag, intresseföretag¹ eller i ett företag som står under bestämmande inflytande av en närstående till stödmottagaren² kan kostnaden för en konsulttjänst trots allt vara stödberättigande. Kostnaden som får tas upp som stödberättigande är då ett belopp som motsvarar den faktiska lönekostnaden (bruttolön och lönebikostnad), hos den aktören för personen i fråga. I dessa fall ska kostnaderna tydligt särredovisas under köpta tjänster.

4 § Utbetalning av stöd

Utbetalningsplanen framgår av beslutet om stöd. Utbetalning av stöd sker utan föregående rekvisition om inte annat framgår av beslutet. Bidraget täcker mervärdesskatt endast då denna uppkommer som nettokostnad hos stödmottagaren. Projektledaren ska skicka in verifikationer för de redovisade kostnaderna om Energimyndigheten begär det. Energimyndigheten har rätt att hålla inne utbetalningar av stöd om stödmottagaren inte har arbetat upp minst 90 procent av tidigare utbetalt stöd i samma projekt.

5 § Arbetsgivarförhållanden

Energimyndigheten är inte arbetsgivare eller uppdragsgivare för stödmottagaren eller annan som denne anlitar för projektet. Energimyndigheten gör således inte avdrag för skatter, socialförsäkringsavgifter och liknande.

6 § Underrättelseskyldighet angående finansiering

Projektledaren ska omgående skriftligen underrätta Energimyndigheten om någon stödmottagare ansöker om eller får medel för projektet från annan finansiär än Energimyndigheten. Detta gäller även andra ändringar av finansieringen av projektet jämfört med vad som framgår av Energimyndighetens beslut om stöd.

Projektledaren ska omgående underrätta Energimyndigheten om någon projektpart kommer på obestånd eller om annan omständighet av väsentlig betydelse inträffar, om omständigheter av betydelse inträffar som kan påverka projektets genomförande eller dess finansiering (t.ex. ytterligare offentligt/EU-stöd, förutsättningarna för nyttjande av projektresultatet minskar), samt om ändring av stödmottagares status (t.ex. från litet eller medelstort företag till stort företag).

¹ Med Intresseföretag avses följande: a) att stödmottagaren utövar ett betydande inflytande över den juridiska personens driftsmässiga och finansiella styrning och ägandet utgör ett led i en varaktig förbindelse mellan stödmottagaren och den juridiska personen eller, b) att stödmottagaren innehar minst 20 procent av rösterna för samtliga andelar i den juridiska personen och det inte av omständigheterna i övrigt framgår att detta inte utgör ett betydande inflytande eller, c) att stödmottagarens koncernföretag eller stödmottagaren tillsammans med ett eller flera koncernföretag tillsammans innehar minst 20 procent av rösterna för samtliga andelar i den juridiska personen och det inte av omständigheterna i övrigt framgår att detta inte utgör ett betydande inflytande.

² Med närstående avses bl.a. ägare, styrelseledamot, verkställande direktör eller annan ledande befattningshavare i projektparten eller dess koncernföretag, eller make/maka, partner, förälder, barn och syskon till sådan person.

7 § Redovisning av projektet

Projektledaren ska redovisa hur projektet fortlöpt i enlighet med Energimyndighetens beslut om stöd samt på Energimyndighetens begäran.

Om projektpart enligt beslutet får medel motsvarande tre miljoner kronor eller mer från Energimyndigheten ska revisorsintyg från auktoriserad eller godkänd revisor avseende denna projektpart bifogas slutredovisningen. För kommun, region, statliga myndigheter, universitet och högskola accepteras revisorsintyg från internrevisor. Revisorsintyg ska även bifogas slutredovisningen om Energimyndigheten så särskilt begär. Genom intyget ska revisor bekräfta att i slutredovisningen redovisade kostnader för projektparten hämtats ur dennes bokföring, att kostnaderna har uppkommit under den projekttid som framgår av beslutet, att kostnaderna är verifierade (styrkta) och att projektpartens redovisningsrutiner är utformade i enlighet med god redovisningssed.

8 § Ändringar i projektet

Projektledaren ska i förväg ansöka hos Energimyndigheten om att få göra ändringar i projektet, främst genom att skicka in en ändringsansökan via Mina sidor. Detta gäller till exempel byte av projektledare, byte av stödmottagare, ändrad projekttid, ändring i genomförandet eller avslut i förtid samt ändringar i projektparternas kostnader och finansiering. Förskjutningar accepteras mellan kostnadsslagen inom de kostnadstabeller som framgår av Energimyndighetens beslut upp till och med 10 procent. Projektledaren ska ansöka hos Energimyndigheten om ändringar som överstiger 10 procent och beloppet som ändringen avser är större än 50 000 kronor.

9 § Ändring av beslut

Ändringar eller tillägg till Energimyndighetens beslut om stöd ska upprättas skriftligen av Energimyndigheten för att gälla.

10 § Rätt till resultat

Stödmottagaren eller resultatens rättsinnehavare har nyttjanderätt över projektresultat som uppkommer inom projektet. Projektresultaten får överlåtas eller upplåtas till annan. Stödmottagare får dock inte överlåta eller upplåta projektresultat, eller på annat sätt vidta någon åtgärd som medför att det blir fråga om indirekt statligt stöd.

11 § Granskningsrätt

Energimyndigheten eller annan som Energimyndigheten utsett (till exempel auktoriserad revisor) har rätt att följa arbetet och ta del av handlingar som innehåller uppgifter om till exempel den tekniska och ekonomiska utvecklingen av ett projekt. För att möjliggöra granskning har Energimyndigheten rätt att utfärda särskilda anvisningar för redovisning.

Energimyndigheten har rätt att följa upp avslutat projekt genom att begära uppföljningsrapport som ska utformas och inges enligt Energimyndighetens

anvisningar. Sådan rapport kan begäras in vid tre tillfällen inom en tioårsperiod räknat från datumet för projektslut.

12 § Återbetalning av medel

Utbetalda medel som inte har arbetats upp av stödmottagaren ska återbetalas till Energimyndigheten. Efter att projektledaren har slutredovisat meddelar Energimyndigheten om någon av stödmottagarna är skyldiga att återbetala medel och med vilket belopp.

Av tillämplig förordning framgår även på vilka andra grunder som stöd kan återkrävas, exempelvis om stödet beviljats felaktigt eller om villkoren för stödet inte har följts.

Vid det fallet att stödet från Energimyndigheten utgör olagligt statligt stöd, är stödmottagaren skyldig att betala tillbaka stödet om återbetalning inte får underlåtas enligt EU-rätten. Detta framgår av 3 § lagen (2013:388) om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler. Energimyndigheten ska då i enlighet med samma lag återkräva stödet plus ränta från utbetalningsdagen.

Energimyndigheten kan hålla inne utbetalningar av stöd tills vidare om myndigheten överväger men ännu inte har beslutat om återkrav. Myndigheten kan också välja att inte betala ut stöd om utredning av återkrav gentemot samma stödmottagare pågår i ett annat projekt som Energimyndigheten finansierar.